

ԼԿՈՒԹԻՒՆ «ՀԱՍԿԵՐ» ԱՄՍԱԳՐԻ

№ 12.

Կ. ԼՈՒԿԱՇԵՒԻՉ

ԾԱՂԻԿՆԵՐԻ ՄԷՋ

Ճանապարհական կոմե-
դիա մանուկների համար եր-
կու տարւածով, երգերով ու
պարերով

ԹԱՐԳՄ. Կ ԹԱՌԼԱՆԵԱՆ

891.715
L-90

Թ Ի Ֆ Լ Ի Չ

ԷԼԵՔՏՐԱՅԱՐԺ ՏՊԱՐԱՆ ՕՐ. Ն. ԱՂԱՆԵԱՆԻ ՊՈԼԻՑ. 7
1910

1359

EPDS YAM E O

ՀԻՄՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ «ՀԱՍԿԵՐ» ԱՐՄԱՎԻՐ 30 MAY 2017

Մ 891.715 № 12. 48.

L-30

Այ

Կ. ԼՈՒԿԱՇԵՆԻՉ

ԾԱՂԻԿՆԵՐԻ ՄԷՋ

Ճանապարհական կամեր-
դիա մանուկների համար, եր-
կու արարածով, երգերով ու
պարերով

1001
4852

Թ.Ս.Բ.Բ. Կ. Թ.Ս.ՈՒՍՆԵՍՆ

ԷԼԵՔՏՐԱԶԱՐԴ ՏՊԱՐԱՆ ՕՐ. Ն. ԱՂԱՆԵԱՆԻ ՊՈԼԻՑ. 7
1910

ԳՈՐԾՈՂ ԱՆՁԻՆՔ

Ծերունի այգեպան
 Մարգարիտ նրա թոռը 7 տ.
 Վարդ
 Սպիտակ շուշան
 Դեղին աստրա
 Կուխնի ծաղիկներ
 Կարմիր կակաչ
 Զանգակիկ
 Մանուշակ
 Մկնականջ և այլ անխօս ծաղիկներ
 Թիթեռնիկ
 Լուսատիտիկ
 Ա. Կանաչ մժեղ
 Բ. Կանաչ մժեղ

Գործողութիւնը կատարում է պարտէզում

Պարտէզը կարելի է այսպէս պատրաստել.— բերել շատ ծաղիկներ, եղևնիներ, մամուռ, ածուներ պատրաստել, պատել ցանկապատով. ածուների վրա կանգնում են մանուկները—ծաղիկները:

Հագուստները կարելի է կարել կօշենկօրից, մարմաշից (կիսէյից), կամ ուրիշ կտորից, միայն թէ ներկայացւելիք ծաղիկի դոյն ունենայ: Իսկ դերակատարի գլխարկը պիտի նմանւի այն ծաղիկին, ինչ որ ներկայացնում է. կոկոնը դէպի վեր պէտք է լինի: Գլխարկները կարելի է շինել ծխախոտի գունաւոր թղթից կամ կիսէյից. Մանուշակն ու Մկնականջը գլխներին կարող են ծածկել մանուշակի և մկնականջ ծաղիկներից պսակներ:

Թիթեանիկը պէտք է թւեր ունենայ. ինքը շատ ժիր է ու անհանգիստ: (Թւերը այսպէս են պատրաստում. երկաթէ մալթուկից թւի շրջանակն են շինում և նրա երկու կողմից թափանցիկ տիւլով պատում): Թիթեանիկը ծածկում է սև գլխարկ, ունի երկար բեխիկներ:

Լուսատիտիկը հագած է սպիտակ, փայլուն հագուստ. (կարելի է գնել բրիլեանտի փոշի և վրան ցանել): Ամբողջ հագուստը պէտք է ծալք ծալք լինի, շատ նեղ ու սղմած: Ունի գլխարկ, փոքրիկ բեխիկներ:

Երկու Մծեղները հագած են կանաչ-կապտագոյն նեղ հագուստներ, այդպիսի էլ գլխարկներ՝ բեխիկները սև, թւերը փոքր և կանաչ: Շարժումները երկչոտ են, խօսում են համեստ ու զգւանքով. հասակով պէտք է ծաղիկներից կարճ լինեն:

Մարգարիտը հագած է կարճ զգեստ. կապած է գոգնոց:

Այգեպանի հագին է կապոյտ շապիկ, սպիտակ գոգնոց. քայլում է կռացած. մօրուքն ու բեխերը աւելորդ Վերջին արարւածում, կենդանի պատկերի մէջ հնուում պէտք է վառել բենգալեան կարմրագոյն կրակ:

ԱՐԱՐԻԱԾ ԱՐԱՋԻՆ

Բեմը ներկայացնում է պարտէզ: Հիմնիքները ծածկւած են աւաղով: Աջ, առջաբեմի մօտ—թուփ, նրա ետևը նստարան: Ածուների վրա ծաղիկներն են ծաղկում: Մէջտեղ, ամենաբարձր ածուի վրա, երևում է վարդը:

ՏԵՍԻԼ I

Այգեպան.—(մանում է ժպիտով, ձեռքին ըննած ունի ցնցուղ, կեղեւաթել ու ձողեր. դիտում է ծաղիկներին) Սիրուն ծաղիկներս, բոլորն էլ բացւել էք: Ի՞նչ գեղեցիկ էք... Իմ սիրելիներ... Իմ նազելիներ: Սիրտս հիացնում էք... Հիմա ձեզ ջրեմ, չորացած ճիւղերդ կտրեմ, թոյլերիդ ձողերին կապեմ:

Ծաղիկներ.—(խմբովին, մեղմ) Շնորհակալ ենք, մեր բարի այգեպան:

Այգեպան.—(ջրելով եւ ուղղելով ծաղիկները): Հէնց որ մի թեթև քամի է փչում, ծաղիկներս խօսում էք միմեանց հետ: Հասկանում եմ ձեզ, իմ սիրելիներ: Լաւ եմ հասկանում... Ամբողջ կեանքս ձեզ մօտ եմ ապրել (ծաղիկները զլուխները խոնարհում են): Տեսէք, տեսէք, ինչ որ ջանում են, իմ սիրելիներ, իմ գեղեցիկներ:

Բեմի ետևից մի ձայն (երգում է*)
 Փայլուն ճաճանչի փարուներ եկաւ
 շողշողուն թագով, ծաղկանց նաւակով
 ուրախ ու զւարթ նաւը լծւած էր
 իրեն ժպիտով, թիթեռնիկներով:

Այգեպան.—(ալանջ է դնում, խօսում է զգուանքով): Իմ Մարգարիտն է երգում... Ես շատ եմ սիրում ծաղիկներս, բայց իմ սրտիս համար Մարգարիտից էլ սիրելի ծաղիկ չը կայ: Իմ ամենամանուշ ծաղիկն է նա: Իմ չքնաղ թիթեռնիկն է: Իմ երգիչ թռչնակն է:

Բեմի ետևից.—(երգում է):

Փարուներ եկաւ,
 ծաղկանց նաւակով.
 նաւը լծւած էր
 թիթեռնիկներով:

Այգեպան.—(ծաղիկներ ջրելով, մեղմ կըրկնում է):

Փարուներ եկաւ
 ծաղկանց նաւակով
 նաւը լծւած էր
 թիթեռնիկներով:

Մարգարիտ.—(արագ ներս է վազում, ձեռքին դաշտի ծաղիկների ու հասկերի մի փնջիկ, զըլխին նոյնալիսի մի պսակ):

*) Երեխաները կարող են երգել իրենց ծանօթ եղանակներով երգեր:

ՏԵՍԻԼ II

Այգեպան և Մարգարիտ

Մարգարիտ.—Պապի, պապի, դու էլ իմ սիրած երգն ես երգում (զգուանքով): Իսկ ես դաշտումն էի վազվզում: Այնտեղ այնքան լաւ է: Ցորենը արգէն բարձրացել է: Ինձանից էլ բարձր է: Մէջը որ թագնւեմ—ոչոք չի գտնի... Ի՞նչքան ծաղիկներ կան այնտեղ: Տես, ինչ պսակ եմ հիւսել ինձ համար:

Այգեպան.—(զրկում եւ համբուրում է նրան): Դու էլ մեր դաշտի ծաղիկն ես... Հա, հա հա... Դու էլ մեր կարմիր, փոքրիկ ծաղիկն ես: Հա, հա, հա:

Մարգարիտ.—Պապի, դու համար էք ինձ Մարգարիտ անւանել:

Այգեպան.—Դու էլ Մարգարիտ ծաղիկն ես նման: Նրա պէս համեստ, փոքրիկ...

Մարգարիտ.—Ախ, սիրելի պապի, քո այգում ինչքան գեղեցիկ ծաղիկներ կան: Ճշմարիտ չը գիտեմ, ո՞րն է բոլորից գեղեցիկը:

Այգեպան.—(ուղղելով վարդը): Իհարկէ, ամենից լաւը վարդն է: Նայիր, սա ինչքան գեղեցիկ է, հպարտ: Բոլոր ծաղիկների թագունին է (Վարդը շարժում է գլուխը):

Մարգարիտ.—Իսկ ես ամենից շատ մանուշակն եմ սիրում:

Թէպէտ թուփը գեղեցիկ չէ,

և գոյնով էլ չքնաղ չէ,

բայց դեռ հեռւից հրաւիրում է

իրա անուշ բուրմունքով...

(Մանուշակը գլուխը շարժում է):

Այգեպան.—Ահա, ես վերջացրի: Աճեցէք, ծաղկեցէք, ուրախացէք, իմ սիրելի գաւակներս (ծաղիկները շարժում են գլուխները): Դէհ, Մարգարիտ ջան, գնանք տուն: Պառաւ տատը սպասելիս կը լինի իր բալիկին... Ամբողջ առաւօտ քո ճամփան էր պահում:

Մարգարիտ.—Մնաք բարեւ ծաղիկներ: Առանց մեզ չը տխրէք (ծաղիկները ողջունում են): Վաղը, պապիկի հետ դարձեալ կը գամ այստեղ (գնալով երգում է, իսկ այգեպանը ձայնակցում):

Գարունը եկաւ

ծաղկանց նաւակով,

նաւը լծած էր

թիթեռնիկներով:

(Առ ժամանակ ընտել վրա լողթիւն է տիրում)

ՏԵՍԻԼ III

Ծաղիկների խումբը.—(երգում է շատ մեղմ):

Ա՛խ, երեկոյ, թո՛իր մեզ մօտ.

դաշտից արդէն փախաւ լոյս,

քեզ ենք դիմում մեր այս երգով,

երեկոյեան վերջալոյս:

Ամենուրէք սուսիկ փուսիկ...

օդը նոյնպէս մեզմ հերհեց,

իսկ ձորակում քաղցր, անուշիկ

սոխակն արդէն դալլալեց:

Հովիտն արդէն երազում է,

գիշեր ժամն է մօտենում,

և թխտենու անշարժ ծայրին

վերջին շողերն են մարում:

(կրկնել առաջին 4 տողը):

ՏԵՍԻԼ IV

Երկու Մժեղներ.—(երկշոտ նայելով շուրջը, կամաց մտնում են):

Ա. Մժեղ.—Եղբայր, դու լսեցի՞ր, քամին ի՞նչ էր երգում:

Բ. Մժեղ.—Լաւ երգ էր:

Ծաղիկների խումբը.—(շարունակում է քարձր): Դէհ, երեկոյ, թո՛իր մեզ մօտ, և այլն:

Ա. Մժեղ.—(զարմացած) Եղբայր, այս հօ ծաղիկներն են երգում:

Բ. Մժեղ.—(կամաց) Շուտով բարեիր նըրանց, շնորհակալութիւն յայտնիր... Նրանք մեզ

համար են երգում... Ինչքան բարեսիրտ են:

Երկու Մժեղներ.—(միասին ողջունելով)
Շատ լաւ է, պատուելի ծաղիկներ: Շատ շնորհա-
կալ ենք ձեզնից: Հրաշալի երգ է: Կրկնեցէք,
կրկնեցէք:

Վարդ.—(մոգական զաւազանը շարժելով)
Ծաղիկներ, իջէք ձեր տեղերից (ծաղիկները շարժ-
ւում են):

Կակաչ.—(մօտ վազելով Մժեղներին, զայ-
րացած) Կորէք այստեղից, կանաչ միջատներ...
Թագուհին իսկոյն այստեղ է գալու:

Ա. Մժեղ.—Պարոն Կակաչ, իզուր մի բար-
կանայ ու այդպէս մի գոռայ: Մենք քեզ չենք
խանգարի:

Բ. Մժեղ.—Մենք հիանում էինք ծաղիկնե-
րով և երգին էինք ականջ դնում... Շատ լաւ էք
երգում:

Կակաչ.—Լոնցէք: Ձը համարձակէք խօ-
սել: Կորէք այստեղից:

Մժեղներ.—(վիրաւորւած) Կը գնանք, կը
գնանք: Մի գոռայ: Ձայնդ կը փչացնես... Ինչ
բարկացկոտն է (հեռանում են թփի տակ եւ նըս-
տարանի վրա նստում միմեանց մօտ: Երաժշտու-
թիւնը մարշ է նազում: Ծաղիկները իջնում են
իրենց տեղերից եւ պատկառանքով խմբում են
Վարդի շուրջը):

Վարդ.—Սիրելի ծաղիկներ: Ես ուզում եմ

ձեզ ուրախացնել: Հրաւիրել եմ Թիթեռիկին,
Լուսատիտիկին... Այսօր մի գեղեցիկ պարահան-
դէս պիտի սարքեմ... Պարեցէք, զւարճացէք, ու-
րախացէք...

Ծաղիկներ.—Շնորհակալ ենք, Թագուհի:
Ինչքան բարի ես: Շնորհակալ ենք: Ա՛խ, ինչ
ուրախ ենք, ուրախ:

Վարդ.—Շուշան, քո կոկոններից հիւրասի-
րիւր բոլորին մեզրախառն ցօղով:

Շուշան.—(ոնեւրանս անելով) Աչքիս վրա,
Թագուհի:

Վարդ.—Մանուշակ, Թանկագին հիւրերին
ծաղկի փոշիով ծածկիր:

Մանուշակ.—(ոնեւրանս անելով) Հրամանք
ես, Թագուհի:

Ծաղիկներ.—Շնորհակալ ենք քեզնից, Թա-
գուհի: Դու բարի ու ողորմած ես:

Վարդ.—(շարժելով մոգական զաւազանը)
Թող երաժշտութիւնը նւագի: Մենք կը պարենք:

Ծաղիկներ.—Ով Թագուհի Վարդ, մենք ա-
մենքս պարծենում ենք քեզնով: Ամբողջ հոգով
սիրում ենք քեզ: Դո հաւատարիմ ու մտերիմ
բարեկամներն ենք:

Վարդ.—Շնորհակալ եմ ձեզանից, սիրելի
ծաղիկներ: Ինձ մխիթարում է ձեր սէրը և ձեզ
համար պատրաստ եմ անել, ինչօր կարող եմ:

Աստրա.—Մարդիկ իսկապէս ծիծաղելի են:

Նրանք կարծում են, թէ ածուների վրա մենք անշարժ ենք աճում:

Կուինչ.—Եւ մինչև անգամ մեր այգեպանը չը գիտի, որ մեր Վարդ-Թագունին մոգական գաւազան ունի:

Ջանգալիկ.—Եւ հէնց որ Թագունին գաւազանը շարժում է, մենք իջնում ենք ածուներից, և աստղերի փայլով ու լուսնի լոյսով խրմբովին երգում ու պարում ենք:

Վարդ.—(շարժում է գաւազանը):

Մկնականջ.—Դէհ նւագեցէք: Թագունին է պատւիրում (երաժշտութիւնը նւագում է: Ժողիկները, պարում են ֆանտաստիկական պարեր *): Երկու Մժեղները նստարանի վրա նստած եւ նայելով ծաղիկներին, իրենք էլ նստած տեղը պարում են):

Ա. Մժեղ.—Եղբայր, ի՞նչ ուրախ է այստեղ:

Բ. Մժեղ.—Այո, շատ ուրախ է:

Ա. Մժեղ.—Եղբայր, չեմ կարողանում հանգիստ տեղս նստել: Շատ եմ ցանկանում պարել:

Բ. Մժեղ.—Գնա, հրաւիրիր ծաղիկներից մէկն ու մէկին: Նրանք դո՛հ կը լինեն: Զէ՛ որ մժեղներին մէջ դու առաջին պարողն ես:

Ա. Մժեղ.—Իսկ եթէ՞ Կակաչը նորից բարկանայ:

Բ. Մժեղ.—Այ քեզ բան: Դու նրա հետ մի

*) Կարող են պարել ծանօթ կլոր պարեր:

խօսի (ծաղիկները յոգնելով սկսում են զրօսնել ու խօսել միմեանց հետ: Երաժշտութիւնը մեղմ նւագում է):

Ա. Մժեղ.—(Թռչկոտելով, մօտենում է Մանուշակին) Թոյլ տուր քեզ հետ պարեմ:

Մանուշակ.—Կանաչ Մժեղ, ես շատ եմ յոգնել, չեմ կարող պարել:

Ա. Մժեղ.—(մօտենալով Աստրային) Յարգելի Աստրա, չէս բարեհաճիլ արդեօք ինձ հետ պարել: Ես շատ լաւ եմ պարում:

Աստրա.—(անցնելով) Ես չեմ ցանկանում քեզ հետ պարել:

Բ. Մժեղ.—(Շուշանին) Յարգելի Շուշան, եղբայրս առաջնակարգ պարող է: Նա կամենում է քեզ հետ պարել:

Շուշան.—(կանգնում է հպարտ) Դու գիտե՞ս թէ ում հետ ես խօսում:

Բ. Մժեղ.—Քեզ հետ:

Շուշան.—Իսկ ո՞վ եմ ես: Ո՞վ: Դէհ, պատասխանիր:

Բ. Մժեղ.—Դո՛ւ, ծաղիկ ես, սպիտակ Շուշան:

Շուշան.—(հպարտ) Ես Թագունու օգնականն եմ և նրա առաջին ընկերուհին:

Բ. Մժեղ.—Մի՞թէ, Շատ ուրախ եմ: Եղբայրս շատ ուրախ կը լինի...

Շուշան.—Կորիւր, անքաղաքավարի: Ի՞նչ պէս համարձակեցիր ինձ մօտենալ:

Ա. Մժեղ.—Տիրուհի վարդ, խնդրեմ ինձ հետ պարես—դու գոհ կը մնաս ինձնից: Ես շատ լաւ եմ պարում:

Ծաղիկներ.—(սարսափած կանգնել անոնում): Ախ, յանդուգն: Ախ, անպիտան: Կորիւր, կորիւր, (շրջապատում են Մժեղին եւ ուզում են քարշ տալ նրան):

Բ. Մժեղ.—(միջամտելով) Թողէք եղբօրս... Թողէք:

Ծաղիկներ.—Սրանց հարկաւոր է խելքի բերել... Կորէք, կորէք:

Վարդ.—Ծաղիկներ, հանգիստ թողէք սրանց (ծաղիկները ետ են քաշում): Փոքրիկ Մժեղ, ուրեմն դու կամենում ես ինձ հետ պարել:

Ա. Մժեղ.—(երկշուտ) Այո, տիրուհի վարդ: Մենք, եղբօրս հետ նայում էինք ահա այն թփի տակից՝ ձեր ուրախութեան վրա, և մեզ շատ դուր եկաւ ձեր պարելը: Եւ եղբայրս ասաւ, որ շատ ուրախ կը լինէք, եթէ ձեզ հետ պարեմ...

Վարդ.—Հա, հա, հա: Ի՞նչպիսի պատիւ...

Ծաղիկներ.—Հա, հա, հա: Ի՞նչպիսի պատիւ...

Զանգակիկ.—(ծաղրելով): Դուք ինչ լաւ էք հագնւել պարահանգէսի համար:

Կուլինչ.—Զէք ամաչում, այդպիսի հա-

գուստներով միթէ կարելի է հիւր գալ...

Կակաչ.—(սարսափած): Եւ մինչև անգամ բոբիկ էք...

Ա. Մժեղ.—(նայելով իրեն եւ եղբօր վրա): Ի՞նչ է որ, մեր հագուստները շատ մաքուր են... Մենք մեզ պահում ենք հանդարտ ու քաղաքավարի և ոչինչ վատ բան չենք անում...

Բ. Մժեղ.—Մենք չենք կարող չեղ հագնւել: Մենք չբաւոր ենք: Լաւ չէ չբաւորութիւնը ծաղրել:

Վարդ.—Բաւական է: Գնացէք, և մի փանդարէք մեզ:

Ծաղիկներ.—(առաջ գալով): Դէհ, գնացէք, գնացէք...

Կակաչ.—Կը գնաք թէ ոչ: Դուրս կորէք մեր այգուց:

Ա. Մժեղ.—Պարոն Կակաչ, մի գոռայ: Կը գնանք... Խնդրեմ մեզ չը դիպչէք:

Բ. Մժեղ.—Մի՛ր դիպչի... Գնանք, եղբայր... Սրանք ամենքն էլ չար են, պարծենկոտ ու հրպարտ... (գնում են: Ծաղիկները զրոնում են զՈյգ-զՈյգ)

Աստրա.—(ուրախ): Մեզ մօտ հիւրեր են գալիս, հիւրեր. ահա այնտեղ, հեռում են: Ես տեսնում եմ նրանց:

Ծաղիկներ.—Ո՛ւր են: Ո՛ւր են:

Շուշան.—Տեսէք, արդէն մօտենում են...

Մկնականջ.—Նրանք ինչ լաւ զարգարւել են: Ի՞նչ գեղեցիկ հագուստներ, ի՞նչ բեխիկներ, ի՞նչ տոտիկներ:

Մանուշակ.—Ի՞նչ գեղեցիկ են, լաւ և ուրախ:

Կռլինչ.—Գնանք նրանց ընդառաջ:

Ծաղիկներ.—Ողջոյն ձեզ, թանկագին հիւրեր:

ՏԵՍԻՒ V

Թիթեռնիկ և Լուսատիտիկ (շրջապատւած ծաղիկներով)

Լուսատիտիկ.—Վարդ-թագուհի, ինչքան երջանիկ եմ քեզ տեսներուն: Շնորհակալ ենք սիրալիր հրաւերիդ համար:

Թիթեռնիկ.—(ողջունելով): Ողջոյն քեզ, չքնաղ թագուհի: Մենք այնպէս շտապում էինք ձեզ մօտ գալու: (Դիտում է շուրջը) Այստեղ ի՞նչ լաւ է:

Վարդ.—Մեր ցանկալի հիւրերն էք և պահանջկոտ չը լինէք մեր համեստ տօնից:

Լուսատիտիկ.—Ձեզ մօտ, չքնաղ թագուհի, միշտ այնպէս լաւ է:

Թիթեռնիկ.—Թագուհի, ես այնպէս սիրում եմ պարել: Դա ինձ համար ամենամեծ ուրախութիւնն է:

Վարդ.—(Ժպտալով): Թիթեռնիկ, սի-

րելի, ափսոս որ ուշացաք: Մեզ մօտ հրաշալի պարողներ էին եկել:

Թիթեռնիկ.—Ո՞վքեր էին: Խնդրում եմ թագուհի, ասա ո՞վքեր էին:

Վարդ.—Հա, հա, հա: Թող ծաղիկները պատմեն:

Ծաղիկներ.—Հա, հա, հա:

Լուսատիտիկ.—Դէհ, ասացէ՛ք՝ ո՞վքեր էին: Թիթեռներ, կառիճներ թէ՛ ծաղիկներ:

Աստրա.—Անպէտք կանաչ Մթեղներ...

Ձանգակիկ.—Անկոչ հիւրեր: (Լուսատիտիկն ու Թիթեռնիկը զարմացած ձնոքերը իրար նն զարկում):

Կակաչ.—Ոչ, դուք մէկ լսեցէ՛ք... հա, հա, հա... Մենք պարում էինք, իսկ նրանք մտան այստեղ...

Մանուշակ.—Նախ և առաջ, նրանցից մէկը ինձ հրաւիրեց պարելու:

Աստրա.—Յետոյ ինձ:

Շուշան.—Իհարկէ, ինձ նոյնպէս:

Վարդ.—Եւ վերջապէս ես արժանացայ այդ պատւին:

Լուսատիտիկ.—Ի՞նչ յանդգնութիւն:

Թիթեռնիկ.—Ի՞նչ համարձակութիւն:

Շուշան.—Այնպիսի տգեղ, անպիտան հագնւած միջատներ էին և յանկարծ ասում են թա-

գուհուն, «արի քեզ հետ պարենք—մենք լաւ ենք պարում»:

Լուսատիտիկ.—Դուք նրանց չը վնդեցիք:

Թիթեռնիկ.—Այս յանդուգներ: Հարկաւոր էր նրանց պատժել:

Վարդ.—Ես ներեցի նրանց և պատւիրեցի հեռանան:

Բոլորը.—Ի՞նչ բարի ես, թագուհի: Ի՞նչ ողորմած:

Վարդ. Բաւական է, ինչքան խօսեցինք յիմար Մթեղիների մասին: Շուշան, Մանուշակ, մեծարեցէք հիւրերին:

Շուշան և Մանուշակ.—(Շուշանն ու Մանուշակը ծաղիկներ են առաջարկում նրանց):

Լուսատիտիկ.—(խմելով հիւթը) Ի՞նչ լաւ է մեղրախառն ցօղը:

Թիթեռնիկ.—Այս, ի՞նչ թարմ և հիւթալի է:

Ծաղիկներ.—(նոյնպէս դիմում են):

Մանուշակ.—Թանգագին հիւրեր, խնդրեմ էլի վերցրէք:

Լուսատիտիկ.—Ո՛հ, ո՛հ: Ծնորհակալ եմ:

Թիթեռնիկ.—Ես այլ ևս չեմ կարող:

Վարդ.—(շարժում է մոզական գառազանը): Այժմ սկսենք պարերը: Թող երաժշտութիւնը նւագի: (Բոլորն էլ պարում են):

Վ Ա Ր Ա Գ Ո Յ Ր

ԱՐԱՐԱՍԺ ԵՐԿՐՈՐԳ

Միևնոյն այգին: Ծաղիկները առաջաւ նման ածունիւրի վրա են: Վարդը արտում, գլուխը խոնարհած է:

ՏԵՍԻԼ I

Մարգարիտ.—(մենակ, քարշում է ձեռքի քարշակն եւ երգում է):

Ես այգու միջով

քարշակ եմ քարշում,

դեղին աւագով

ճամփան եմ ցանում.

և երբ վերջացնեմ

ծաղիկ ծողովեմ,

սիրուն, գոյնզգոյն

պսակներ հիւսեմ,—

պսակներն առնեմ

եղբօրս տանեմ.

դեռ նա անուշիկ

քնած է կարծեմ:

(Դադարում է երգել, կանգ է առնում եւ ձեռքը ծակատին դնելով նայում է հեռուն): Ահա և պսակիւր գալիս է իր ծաղիկների մօտ: Սիրելի ծաղիկներ, պսպս ձեզ շատ է սիրում:

ՏԵՍԻԼ II

Այգեպան.—(ցնցուղ, թելերու ծողերը ընկած)
Ա, դու արգէն այստեղ ես, սիրունիկ: Խաղա,
վազվազիր... ուրախ անցկացրո՛ւ օրերդ... Քեզ
սիրում են քո այգ բարի և ուրախ սրտիդ հա-
մար... Քեզ սիրում են, գգւում են...

Մարգարիտ.—Պապի ջան, ես էլ ամենքին
եմ սիրում.—Եւ մայրիկին, և քոյրիկին, և քեզ,
և տատիկին, բոլոր մարդկանց, մեր պարտէզը,
դաշտը, արեւը, թռչնակներին ու ծաղիկները..
բոլորին, բոլորին...

Այգեպանը.—(փաղաքշելով Մարգարիտին)
Սիրելի բալիկս: Սիրիք ամենքին... Եւ լաւ կապ-
րես աշխարհում... Այգպէս է թոռնիկս:

Մարգարիտ.—Պապիկ ջան, գիտե՞ս՝ քեզա-
նից ի՞նչ պիտի խնդրեմ:

Այգեպան.—Երեւի մրգի համար երեք կո-
պէկ:

Մարգարիտ.—Ոչ, պապի ջան: Թոյլ կը
տամ, քիչ ծաղիկներ պոկեմ և երբօրս համար
պսակ հիւսեմ:

Այգեպան.—Գիտես, Մարգարիտ ջան, ափ-
սոս է պոկելը:

Մարգարիտ.—Սիրելի պապիկ, միւս ծա-
ղիկներն էլ շուտով կը ծաղկեն: Թոյլ տուր, սի-
րելի պապի:

Այգեպան.—Ի՞նչ անեմ քեզ... Դէհ, գնա
պոկիր, պսակ հիւսիր...

Մարգարիտ.—(տխուր) Ախ, պապի, տես,
ինչ ցաւալի բան է: Վարդը թառամում է:

Այգեպան.—Այո, թառամում է: (Տխուր)
Ի՞նչ է պատահել եմ թագուհուն: Ինչո՞ւ է այս-
պէս վաղ թառամում: Եւ թերթիկները մինչև
անգամ խոնարհացրել է: Քիչ ջրեմ, կապեմ—գու-
ցէ առողջանայ: (Ջրաղում է ծաղկով):

Մարգարիտ.—(ծաղիկներ է պոկում, այս-
ինքն՝ ընկում է նրանց ձեռքից, պսակ-շրջան է
կազմում: Երաժշտութիւնը նւագում է մարշ) Ի՞նչ
հրաշալի ծաղիկներ են: Ի՞նչ հիանալի: Սրան-
ցից պսակ կը հիւսեմ և կը գնամ եղբօրս կը
տամ:

Այգեպան.—Դէհ, Մարգարիտ ջան, ժամա-
նակ է, գնանք տուն:

Մարգարիտ.—(երգում է):

Գեղեցիկ, կարմիր,

ծաղիկներ քաղեմ,

եղբօրս համար

պսակ կը հիւսեմ...

(Այգեպանը զնում է, Մարգարիտը ծաղիկները ձեռ-
քին ընկած վազում է):

ՏԵՍԻԼ III

Վարդ.—(մենակ, գլուխը անելի ու անելի է կախում եւ նստում է գետնին): Ես թառամում եմ... Բոլորովին ուժասպառ եմ եղել... Ո՛ւր է իմ մոգական գաւազանը: Երէկ, պարելիս գաւազանս կորցրի... Այժմ էլ ոչինչ չեմ կարող անել իմ սիրելի ծաղիկների համար... Ի՜նչքան տխուր եւ ծանր է մենակ մնալը: (Գլուխը քարծրացնելով) Ի՜նչ հրաշալի է... Թոչնակները ի՜նչ հիանալի են երգում... Իսկ ես հիւանդ եմ... Խմել եմ ուզում... գոնէ տեղիցս վեր կենամ... Ո՛ւր են իմ բարեկամները... Երանի որ եւ մէկը գար... Օ՛, ինձ սիրող շատ բարեկամներ ունեմ՝ ծաղիկներ, թիթեռնիկներ, լուսատիտիկներ: Գոնէ գան, օգնեն ինձ, որոնք իմ մոգական գաւազանս, եւ այն ժամանակ ես կառողջանամ: Նորից կուրախանամ, կուժեղանամ, դարձեալ ծաղիկների համար պարահանդէս կը սարքեմ: Ի՜նչ դժւար է հիւանդ լինել. մենակ, անօգնական... Ծարաւից խեղդում եմ... խմել եմ ուզում: (Երաժշտութիւնը մեղմ մարշ է նւագում):

ՏԵՍԻԼ IV

Վարդ, Լուսատիտիկ եւ Մկնականջ

Լուսատիտիկ.—Այսօր այստեղ ի՜նչքան

տխուր է:

Մկնականջ.—Ծաղիկները բոլորն էլ պոկւած են:

Լուսատիտիկ.—Նայիր, վարդը ի՜նչպէս թառամել է:

Մկնականջ.—Նա ի՜նչքան թշւառ է... խեղճ...

Վարդ.—(գլուխը քարծրացնելով): Ախ, այդ դձուք էք, իմ բարեկամներս: Ես հիւանդ եմ... խնդրեմ ինձ խմելու բան տւէք... Մնացէք ինձ մօտ. փնտրեցէք իմ մոգական գաւազանը...

Մկնականջ.—Ես կը մօտենամ:

Լուսատիտիկ.—(քննելով նրան, կամաց) Զրհամարձակէս: (Բարձր) Ներքիւ, սիրելի Վարդ, այգու ետեւում, մարգագետնի վրա մենք ժողով ունենք... Ժամանակ չունենք (արագ գնում է, եւ հետը քարշում է Մկնականջին, վերջինս զիմադրում է):

ՏԵՍԻԼ V

Վարդ, Կակաչ եւ Աստրա

Կակաչ.—Լսե՛լ ես դու, մեր թագուհին թառամում է: Այժմ նա մեզ համար էլ ոչինչ չի կարող անել:

Աստրա.—Այո՛, այո՛, նա այնպէս կամակոր է դարձել, տգեղացել:

Վարդ.—(գլուխը քարձրացնելով) Ծաղիկներ,
խնդրում եմ, մօտ եկէք:

Կակաչ.—Մեզ սպասում են թիթեռնիկ-
ներն ու ծաղիկները:

Աստրա.—(մի կողմ) Շատ էլ հաճելի չէ հի-
ւանդի հետ նստելը: Գնանք Կակաչ, լաւ չէ սպա-
սեցնել տալ...(գնում են):

ՏԵՍԻԼ VI

Վարդ, Շուշան և Զանգակիկ

Վարդ.—Ի՞նչպէս սպասում էի քեզ, իմ սի-
րելի օգնական: Շուշ, շուշ եկ ինձ մօտ...բան
տուր խմելու...(Զանգակիկը՝ եւ Շուշանը կարծես
չեն լսում եւ կամացուկ իրար հետ խօսելով մօ-
տից անցնում են):

ՏԵՍԻԼ VII

Վարդ, Մանուշակ, Կուլինչ և Թիթեռնիկ

Թիթեռնիկ.—Այսօր ինչքան եմ զւարճա-
ցել:

Կուլինչ.—Սիրելի Թիթեռնիկ, ամենալաւ
բանը զւարճանալն է:

Վարդ.—(կամաց) Այս կողմն եկէք...ես ինձ
վատ եմ զգում...քիչ ջուր ցանեցէք ինձ վրա...

Թիթեռնիկ.—Սիրելի Վարդ...մենք չենք
կարող...կը կեղտոտենք մեր շքեղ շորեր:

Մանուշակ.—Ես կը գնամ նրան օգնելու...
ինչ խեղճ է նա...խեղճ...

Կուլինչ.—(ընծում է Մանուշակին եւ ուժով
տանում) Գնանք, Մանուշակ...դու ինքդ հիւանդ
ես...դու չը պէտք է յուզւես...գնանք...

Մանուշակ.—(Վարդին) Ես իսկոյն կը վե-
րադառնամ քեզ մօտ (գնում են):

ՏԵՍԻԼ VIII

Վարդը (մենակ)

Վարդ.—Ամենքը ինձ թողին գնացին: Հի-
ւանդ, ուժասպառ, էլ ոչոքի հարկաւոր չեմ...
Զար բարեկամներ: Ի՞նչ վատ բան արի, այս ումը
ընտրեցի ինձ բարեկամ...(լալիս է):

ՏԵՍԻԼ IX

Վարդ, երկու կանաչ Մժեղներ (մտնում են):

Ա. Մժեղ.—Եղբայր, այգին այսօր ինչ հան-
դարտ է:

Բ. Մժեղ.—Շատ ուրախ եմ, որ այն չար
ծաղիկները այստեղ չեն, եթէ ոչ դարձեալ կը
վռնդեն մեզ:

Ա. Մժեղ.—Այստեղ կարող ենք ազատ խաղալ... (Թողնալու է)։

Բ. Մժեղ.—Շատ լաւ... խաղանք... (Թողնալու է. յանկարծ կանգնում, շուրջն է նայում եւ ուշադրութիւնը լարում)։ Եղբայր, լռիր... Կամաց... լսում ես, այստեղ կարծես մէկը լալիս է։

Ա. Մժեղ.—(երկշուտ) Տես... այդ հօ Վարդն է լալիս... արցունքները, թարմ ցօղի նման գլորւում են նրանից։

Մժեղներ.—(արագ մօտ են գնում) Ի՞նչ է պատահել, Վարդ թագուհի։ Ինչո՞ւ համար ես լալիս։ (Գրկելով ու համբուրելով) Խնդրում ենք մի լար։ Ասա՛ ի՞նչ վիշտ ունես։

Վարդ.—(կամաց) Ես թառամում եմ... Ամենքը հեռացան ինձանից... Ես խմել եմ ուզում... Ես կորցրի մոգական զաւազանս...

Ա. Մժեղ.—Մի լար, սիրելիս։ Մենք չենք հեռանալ քեզանից... Ես իսկոյն խմելու բան կը բերեմ (Վազում է)։

Բ. Մժեղ.—Մի լար... Մենք կերգենք, քեզ կուրախացնենք։

Վարդ.—Ես յանցաւոր եմ ձեր առաջ... Արժանի չեմ ձեր փաղաքշանքին ու հոգացողութեանը...

Բ. Մժեղ.—(աղաղակելով Վարդին) Օ՛, ի՞նչ ես ասում... Մենք բոլորը մոռացել ենք... Մենք ուրախութեամբ կօգնենք քեզ...

Ա. Մժեղ.—(քերում է դոյլ եւ ցնցող) Շուտով խմիր... (զգւելով խմացնում է, շուր է սրբակում Վարդին)։

Վարդ.—Շնորհակալ եմ... Այժմ որոնեցէք իմ զաւազանը։

Մժեղ.—(վազում եւ վերադառնում են միմի փայտ ձեռքներին)։

Վարդ. (զայրացած) Դա չէ... դա չէ...

Մժեղ.—Իսկոյն... Իսկոյն... Մի բարկանայ... (դուրս են փախչում, եւ մէկը ձեռքի քարշակը լցրած, իսկ միւսը՝ զիրկը լի՝ ցախ են քերում)։ Օ՛, ինչպէս յոգնեցինք։ Ամբողջ այգին շրջեցինք։ Տես։

Վարդ.—(քիչ բարձրանում է տեղից եւ նայում է։ Մժեղները շոկում են ցախը) Ահա, ահա նա։ Իմ գաւազանը քարշակի տակ... Շնորհակալ եմ...

Բ. Մժեղ.—Համեցէք... Ի՞նչ ուրախ եմ, որ դու միսթարւեցիր։

Վարդ.—Այժմ ես ինձ լաւ եմ զգում։ Անողջացայ, նորից ուժով եմ։ Ձեր արած լաւութիւնը ես երբէք չեմ մոռանայ...

Մժեղներ.—(ուրախ ծիծաղում են եւ իրար ընդմիջելով) Ի՞նչ ուրախ ենք։ Թոյլ տուր, ես ուզողեմ քո թերթիկները... Էլի մի քիչ էլ խմիր... Ի՞նչ լաւ է որ մենք ժամանակին եկանք։

Վարդ.—Շնորհակալ եմ ձեզնից, սիրելի Մժեղներ... Տեսնում եմ որ ամենքն անսիրտ չեն... Բարեկամներին կարելի է ճանաչել միայն դրժբախտութեան ժամանակ... Ներեցէք, սիրելիք, որ ես ձեզ չը ճանաչելով վիրաւորեցի ու վնասեցի։

Մժեղ.—Ի՞նչ ես ասում... Ի՞նչ ես ասում։ (Վախեցած) Ծաղիկները այս կողմն են վազում... Թագուհին շուտով (Թաղնալու են)։

ՏԵՍԻԼ X

Վարդը և ծաղիկները (ներս են վազում)

Ծաղիկներ.— Ողջոյն քեզ, թագուհի: Ի՞նչ երջանկութիւն, որ առողջացել էք: Այնպէս շտապում ենք քեզ մօտ գալ... Թողեցինք մեր գործերը: Որքան ուրախ ենք, որ քեզ լաւ ենք տեսնում... Արդեօք դու ոչինչ չե՞ս կամենում:

Վարդ.— (հստաքա) Շնորհակալ եմ, հրաշալի ծաղիկներ: Ես գիտեմ թէ ինչպէս էք ինձ սիրում ու որչափ ինձ հաւատարիմ էք... Ճանաչում եմ ձեր բարի սիրտը:

ՏԵՍԻԼ XI

Վարդ, ծաղիկներ, Թիթեռնիկ, Լուսատիտիկ, Մժեղներ:

Թիթեռնիկ.— Չքնաղ թագուհի, արդեօք ջուր չը ցանեմ քեզ վրա:

Լուսատիտիկ.— Թագուհի, արդեօք չե՞ս ցանկանալ քեզ վրա ծաղկեփռոյն ցաննամ:

Վարդ.— (ծիծաղում է) հա, հա, հա... Ի՞նչ բարի էք... հա, հա, հա:

Ծաղիկներ.— (զարմացած նրա վրա են նայում):

Վարդ.— Այն թփի տակ են կանաչ Մժեղները: Բերէք նրանց ինձ մօտ:

Ծաղիկներ.— (վազում, րոնում են Մժեղներին, նրանք վախեցած դիմադրում ու աղաղա-

կում են՝ «թողէք, թողէք...») Ահա նրանք, թագուհի, ախ, անպիտաններ, դուք էլի այստեղ էք:

Ա. Մժեղ.— (լացելով) Թագուհի... Մենք ոչինչ վատ բան չենք արել...

Բ. Մժեղ.— (լացելով) Ձեր ծաղիկները մեզ բռնեցին... Բարձր տւեցին... Ասացէք որ մեզ թողնեն:

Վարդ.— Ներեցէք, սիրելի մժեղներ, որ իմ ծաղիկները ձեզ վախեցրին: Լսեցէք, ես ուզում եմ ձեզ շուշանի մասին մի հեքիաթ պատմել: (Շուշանին)

Շուշան.— Ի՞մ մասին: Ի՞նչ պատիւ...

Ծաղիկներ.— Ի՞նչ բարի ես, թագուհի... Հեքիաթներ շատ ենք սիրում:

Վարդ.— (նստած է, ծաղիկները խմբում են նրա շուրջը եւ լսում են): Մի հեռու երկրում լինում է Յօղիկ-Թագուհին. նա շատ էր սիրում ծաղիկներ: Թագուհին ունէր մի հրաշալի այգի: Այդ այգում ծաղկում էին անթիւ գեղեցիկ ծաղիկներ, բայց ամենից հոտաւէտը, ամենից գեղեցիկն էր շուշան ծաղիկը, բայց ոչ թէ սպիտակ, այլ դեղին շուշանը: Դա մի աննման ծաղիկ էր: Յօղիկ թագուհին շատ էր հպարտանում իր շուշան ծաղկով և պարծենում էր նրանով. բայց դրանից տւելի՝ շուշանով պարծենում էր այգեպանը: Հէնց այդ թագաւորութեան մէջ ապրում էր մի չքաւոր սագարած-աղջիկ: Յօղիկ թագուհու այգում մօտից, ամեն օր նա սագերին դնում էր քրում լողացնելու: Աղջիկը կանգնում էր այգու ոսկէ ցանկապատի մօտ, հիանում էր ծաղիկների վրա և երկար ժամանակ չէր կարողանում

աչքը հեռացնել շուշանից: Նա շատ էր սիրում ծաղիկներ: Մի անգամ նա համարձակեց մտնել այգին և ուզեց հոտ առնել շուշանից: Հենց այդ րոպէին տեսնում է նրան այգեպանը, յարձակւում է աղջկայ վրա, բաշքշում և վռնդում այգուց: **Ծաղիկներ.**—*Խեղճ աղջիկ:*

Վարդ.—*Իրանից յետոյ աղջիկը էլ չէր համարձակւում ծաղիկներով հիանալ: Իսկ այդ ժամանակ գեղեցիկ Շուշանը սկսեց թառամել, թառամել ու մեռնել: Այգեպանը ծեր ու ծոյլ մարդ էր, և չէր ուզում հիւանդ ծաղկով զբաղւել: «Դէն ձգեմ սրան: Առանց սրան էլ շատ ծաղիկներ ունենք... Ով գլուխ ունի թառամած ծաղկով զբաղւելու» -- ասաւ Յօղիկ թագուհին: Այգեպանը արմատախիլ արաւ շուշանին և նետեց այգուց դուրս՝ դաշտը: Այնտեղ շուշանին գտաւ այն փոքրիկ աղջիկը: Որդերը մաշել էին շուշանի արմատը, բայց ծաղիկը դեռ կենդանի էր: Աղջիկը հիւանդ ծաղիկը իր կրծքին սեղմեց, յետոյ գետի ջրով լւաց, կտրեց չորացած տերեւները ու սիրեց նրան... Եւ ազնիւ շուշանը շատ չանցած այնպէս աճեց, լուսացաւ, որ ամբողջ թագաւորութեան մէջ լուր տարածւեց նրա գեղեցկութեան մասին: Այդ լուրը լսեց և ծերունի այգեպանը, վաղեց աղջկայ մօտ, ձեծեց աղջրկան, խլեց նրանից շուշանը և նորից տնկեց Յօղիկ-թագուհու այգում, որ արժանանայ թագուհու շնորհին: Իսկ խեղճ աղջիկը երկար ու անմխիթար լալիս էր...*

Ծաղիկներ.—*(Լուռ արտասուում են):*

Ա ՄԺեղ.—*Ախ, թագուհի Վարդ, ինչո՞ւ*

պատմեցիր այդպիսի մի տխուր հեքիաթ... Տես, ծաղիկները լալիս են...

Մանուշակ.—*(մեղմ) Հեքիաթի մէջ ինչքան ճշմարտութիւն կայ...*

Վարդ.—*Ծաղիկներ, դէ՛հ վռնդեցէք ՄԺեղներին: Յոյսներդ դարձեալ իմ սիրոյ վրա դրեցէք...*

ՄԺեղներ.—*(վախեցած) Ինչո՞ւ էք վռնդում... Մենք ինքներս կերթանք...*

Վարդ.—*(զրկելով ՄԺեղներին) Սպասեցէք: Եկէք ինձ մօտ, խեղճ ՄԺեղներ: Մենք ձեզ վիրաւորեցինք, ծաղրեցինք, վռնդեցինք... Իսկ դուք խղճացիք հիւանդ, ամենքից մոռացած Վարդին ու կեանքս փրկեցիք... Դուք լաւ սիրտ ունէք:*

Մկնականջ.—*(կամաց) Ես համկացայ հեքիաթի միտքը...*

Ծաղիկներ.—*Մենք էլ հասկացանք... ՄԺեղները մեղ լաւ դաս տւին... Սիրելի ՄԺեղներ, ներեցէք:*

ՄԺեղներ.—*Ի՞նչ էք ասում: Ի՞նչ կարիք կայ այդպէս խօսելու: Մենք ոչինչ չենք արել: Մենք էլ ենք ցաւում (զգւելով ծաղիկներին): Խընդդրում ենք, մի լացէք:*

Վարդ.—*Բարեկամներս, ուրեմն ապրենք այստեղ խաղաղ և միմեանց օգնենք... Թող մեր այգին միշտ գան ապաստան գտնեն թէ չքաւորները և թէ հարուստները, այստեղ թող տիրի սէր, կարեկցութիւն ու զգւանք:*

Ծաղիկներ.—*(շարժում են զլուխները) Այո, լինենք բարի... (իռար ձեռք են սեղմում):*

Կակաչ.—*(վախեցած) Այգեպանը գալիս է*

իր թոռնիկի հետ (ծաղիկները վազում, իրանց տեղերն են կանգնում: Մժեղները գրկում են վարդին):

ՏԵՍԻԼ XII

Նոյնք, Մարգարիտ և Այգեպան

Մարգարիտ.—Ի՞նչ ուրախութիւն, պապի: Վարդն առողջացել է: Այս ի՞նչ է: Նայիր, երկու մժեղներ կպել են վարդին...

Այգեպան.—Թող դրանց, թոռնիկս: Դրանք փնտաւար չեն: Դրանք ծաղիկների բարեկամներն են:

Մարգարիտ.—Ի՞նչ լաւ է այստեղ: Ի՞նչ խաղաղ է: Ի՞նչ հրաշալի անուշահոտութիւն է:

Այգեպան.—Նայիր, Մարգարիտ...ահա արեւը ծագում է...երկինքը ինչպէս կարմրեց... Ի՞նչ լաւ է այս օրհնեալ աշխարհը:

Ծաղիկներ.—(խըմովին երգում են):

Փայլուն ճաճանչի	սոխակը ճախրեց
շողշողուն թագով,	ուրախ երգելով:
ուրախ ու զւարթ,	նրան նախանձելով
իրեն ժպիտով	չքեղ զարդարած
գարունը եկաւ	խուռն երամներով
ծաղկանց նաւակով,	թռչնակներ եկան...
նաւը լծած էր	Ու նրան պատելով
թիթեռնիկներով:	սկսան երգել,
Թագուհու առաջ	իրար գրկելով
դաշտի վրայով	շարունակ պարել:

Երգեր ու պարեր

ԿԵՆԴԱՆԻ ՊԱՏԿԵՐ

Վ.Ա.ՐԱԳ.ՈՅՐ

<< Ազգային գրադարան

NL0395227

«ՀԱՍԿԵՐԻ» ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

1. Հեղ. Մելիք-Հայկազեան, Քսան օր գետնի տակ 20 կ.	
2. Օսկար Ուայլդ, Պրինցն ու ծիծեռնակը . . . 20 »	
3. Ստ. Լիսիցեան. Քաջ ճամփորդներ 25 »	
4. Աթ. Խնկոյեան. Գիւղացին ու արջը 25 »	
5. Ստ. Լիսիցեան. Քաջ գինւորներ, պիես 8 »	
6. Ռ. Պատկանհան. Չախու 20 »	
7. Ստ. Լիսիցեան. Սոված գայլը 10 »	
8. Կլաւդիա Լուկաշևիչ, Քեռի Մկօ 20 »	
9. Կարլ Էվալդ. Երկիրն ու գիսաստղը 12 »	
10. Կապուան. Ֆիօրէ փերին, Ասեղ 12 »	
11. Իւանովիչ. Աւօհնց Ստեփանը 20 »	
12. Կ. Լուկաշևիչ. Ծաղիկները մէջ 12 »	

ԳԻՆՆ Է 12 ԿՈՊ.